

Českomoravská provincie

*Voršilské školství
v duchu sv. Anděly Merici*

Předmluva

Apoštolát vzdělávání má v historii Římské unie Řádu sv. Voršily významné místo.

Duch našeho poslání vzdělávat vychází z Bible a učení církve, a zvláště pak ze spisů sv. Anděly Merici, naší zakladatelky. Je důležité, aby všichni, kteří spolupracují na voršilském díle, poznali a pochopili ducha sv. Anděly. Za účelem sdílení těchto hodnot obsažených ve spisech sv. Anděly vydala generální kapitula Římské unie roku 2013 následující doporučení:

Publikovat brožuru o voršilském vzdělávání založeném na spisech sv. Anděly a na bohaté tradici voršilského školství, která by představila základní hodnoty voršilského vzdělávání, například evangelní hodnoty, péči o jednotlivce, vedení, službu atd. Bude tak zviditelněna mezinárodní síť voršilských škol a jednota základních hodnot, které sdílíme.

Tohoto úkolu se zhostila komise, jejímž členům patří poděkování: Sr. Moeki Gondosasmito, OSU (generální představená), Sr. Lois Castillon, OSU (Centrální provincie USA), Sr. Leone Pallisier, OSU (Provincie Austrálie), Sr. Brigitte Monnier, OSU (Provincie Francie / Belgie / Španělsko) a paní Julia Waters (Anglie). Děkujeme za jejich usilovnou práci a odhodlání při tvorbě této brožury.

Tato brožura je navržena tak, aby byla zdrojem voršilského vzdělávání, vysvětlovala jeho hodnoty a ducha všem, kteří jsou ve spojení se školami voršilské tradice a jejím charismatem, tzn. žákům, studentům, učitelům a rodičům. Anděla je přítomná mezi námi, živá v našem středu. Kéž nám i nadále žehná ve jménu Otce i Syna v Duchu svatém. Amen.

Matka Cecilia Wang, OSU
generální představená
červen 2016

Voršilské vzdělávání v duchu sv. Anděly Merici

Úvod

Po mnoho let strávených v našich voršilských školách si mnozí z nás přáli čerpat z více pramenů, které by nám pomohly při naší práci. Pedagogové i jiní lidé se nás neustále dotazovali: „Jaké zdroje byste nám doporučili? Jak se můžeme dozvědět více o sv. Anděle a sv. Voršile? Jaké jsou nejdůležitější hodnoty voršilského vzdělávání? Řekněte nám, proč je slovo ‚Serviam‘ pro nás tak důležité?“ Během posledních dvou let se pět z nás snažilo odpovědět na tyto otázky.

Snažili jsme se vytvořit nové podklady pro pomoc voršilským vychovatelům – učitelům, administrativním pracovníkům, rodičům, studentům a dalším zájemcům o poznávání výchovy v našich školách po celém světě. Naše skupina, pocházející z pěti zemí čtyř kontinentů, komunikovala přes Skype téměř každý měsíc po dobu dvou let. Pro další spolupráci jsme se následně setkali na pět dnů v Římě. Nedávno jsme se setkali s našimi řeholními představenými, které nás vyzvaly k vytvoření brožury. To se také stalo a nyní vám ji nabízíme ke sdílení!

Jsme vděční následujícím kolegům z celého světa, kteří přispěli cennými podněty a povzbuzením v naší snaze: Sr. Jane Finnerty, OSU (USA), Sr. Anne Leroy, OSU (Senegal), paní Brigitte Nuyken (Peru), paní Sumitrá Phongsathorn (Thajsko) a pan Zdeněk Navrátil (Česká republika).

Tato brožura je nyní vytištěna v angličtině a francouzštině. Je také k dispozici na webových stránkách Římské unie Řádu sv. Voršily: www.ursulines-ur.org. Brožura je doplněna citacemi, příběhy a úvahami uvedenými pod záhlavími našich základních hodnot. Doufáme, že čtenářům umožní prohloubit pochopení voršilského vzdělávání. K dispozici je také elektronický formát. Doporučujeme všem, kteří chtějí brožuru přizpůsobit vlastnímu školnímu prostředí, aby ji přeložili do svých jazyků a použili fotografie z místního prostředí.

Nechť je sv. Anděla vždy ve vašem středu a poskytuje vám podporu ve vašich modlitbách! Pokoj a radost přejí Sr. Lois Castillon, OSU (USA), Sr. Moekti Gondosasmito, OSU (generální představená, Indonésie / Itálie), Sr. Brigitte Monnier, OSU (Francie), Sr. Leone Pallisier, OSU (Austrálie) a paní Julia Waters (Anglie).

V červnu 2016

Obsah

Předmluva	1
Úvod	2
Voršilský znak a jeho historie	4
Anděla Merici: Globální žena – Nová cesta	5
Sv. Anděla Merici a svět kolem ní	6
Voršilské školy Římské unie	7
Voršilští studenti aktivní ve světě	9
Účast na revoluci něhy	10
Láska, soucit a něha	11
Obnova, prorocství a adaptace	14
Odvaha a vytrvalost	15
Radost a naděje	17
Soudržnost, úcta a svoboda	19
Jednota, soulad a pokoj	21
Posvátné a sociální prostory ve voršilských školách	23
Serviam: Odvaha ptát se	25
Naše motto: Serviam, budu sloužit	27
Vedení a služba	28
Serviam a odpověď na znamení doby	29
Naše patronka sv. Voršila	31
Citovaná literatura, Poděkování	33

Voršilský znak a jeho historie

Matka Marie de Saint-Jean Martin, OSU (1876–1965), generální představená Římské unie Řádu sv. Voršily

Znak Serviam byl představen v roce 1931 matkou Marie de Saint-Jean Martin, OSU

Hvězdy

Hvězdy představují souhvězdí Ursa Minor, také známé jako Malá medvědice nebo také Malý vůz, souhvězdí na severní obloze. Ve znaku tyto hvězdy symbolizují sv. Voršilu.

Kříž

Znak Serviam nese kříž připomínající život, smrt a vzkříšení Ježíše. Ježíš se poslušností podrobil, aby se vydal za důstojnost a hodnotu druhých, a to až k smrti. Studenti, kteří nosí tento znak, by měli vyzařovat ve svém životě křesťanskou radost a důvěru ve vzkříšeného Krista, který žije!

Zelená a stříbrná

Zelená je barva naděje. Je to také barva liturgického mezidobí, což nám připomíná, že běžné dny jsou plné naděje a možností. Stříbrná by se měla vinout jako nit naděje ve všem, co děláme a v co doufáme.

Anděla Merici: Globální žena

Nová cesta

Kdo byla tato renesanční žena, která pro ostatní ženy vymyslela způsob, jak následovat Krista, žijíce mezi svými sousedy, ve svých rodinách a lidmi v nouzi?

„Následování této nové reformy zasvěcených žen v Itálii v časech sv. Anděly, a vůbec celá řada projevů Anděliny spirituality zasáhly mnoho lidí po celém světě. Smysl pro komunitu, ducha služby, požehnání plynoucí z Ježíšovy tak cenné blízkosti – toto vše nachází živnou půdu všude tam, kde se vyskytují rodiny, přátelé, žáci, studenti a společenství sv. Anděly Merici. Jak jeden ze studentů kdysi radostně vykřikl: ‚My všichni jsme dnes živoucí Andělou!‘

Anděla Merici se narodila kolem roku 1470 v Desenzanu v Itálii, vyrostla v rodině zemědělců v blízkosti jezera Garda. V roce 1535 založila voršilky v Bressii v Itálii. O sto let později, poté, co se rozšířily do Francie, Společnost sv. Voršily oficiálně zahájila činnost dívčích škol.

Ve více než 30 zemích dnes zkvétají voršilské školy. Duch sv. Anděly Merici žije v hodnotách budování místních komunit a v respektování jednotlivce. Usiluje o mír a spravedlnost v duchu evangelia dynamickými formačními programy.“

Lois Castillon, OSU

Sv. Anděla Merici a svět kolem ní

„Anděla Merici žila v období renesance v severní Itálii u jezera Garda. Byla současnici Albrechta Dürera, Mikuláše Koperníka, Kryštofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ignáce z Loyoly, Terezie z Avily, Martina Luthera, Thomase Müntzera... Anděla založila svou Společnost sv. Voršily, komunitu žen a dívek, které se snažily spojit život zasvěcený Kristu podle evangelních rad čistoty, chudoby a poslušnosti se svými životy ve svých rodinách a na svých pracovních místech.

Tato komunita byla Andělinou odpovědí na potřeby lidí v 16. století.“

Mary Cabrini Durkin

Voršilské školy

Římské unie

Afrika

Jihoafrická republika
Kamerun
Senegal

Jižní Amerika

Brazílie
Guyana
Chile
Peru
Venezuela

Evropa

Belgie
Česká republika
Francie
Chorvatsko
Itálie
Maďarsko
Polsko
Rakousko
Řecko
Slovensko
Slovinsko
Španělsko
Ukrajina
Velká Británie

Asie

Indonésie
Thajsko
Tchaj-wan
Timor-Leste

Severní Amerika

Barbados
Mexico
USA

Austrálie

Chcete-li se dozvědět více, navštivte naše webové stránky www.ursulines-ur.org.

Voršilští studenti aktivní ve světě

Před pěti sty lety byla Anděla ženou cele odevzdanou své místní komunitě v Brescii v severní Itálii. Naslouchala Duchu rezonujícímu ve svém srdci v okamžicích modlitby a samoty. Pozorovala a přemýšlela o sociálních a politických souvislostech města, církve, své země i vzdálenějších krajů.

Naslouchala naději i úzkostem lidí, které denně potkávala, když chodila po ulicích a sedávala na náměstích svého města i dalších měst, která navštívila. Ve svých představách spřádala nové možnosti, jak žít zasvěcený život. V roce 1535 ve věku 60 let shromáždila skupinu žen a založila Společnost sv. Voršily, společnost zasvěcených žen žijících ve svých domovech a pracujících v místních komunitách. Svěřila vedení Společnosti ženám v době, kdy tuto zodpovědnost obvykle přebírali muži. Dnes můžeme toto Anděličino nasazení pro lidskou společnost vnímat jako prorocké.

Pokud by dnes byla Anděla mezi námi, jak by asi vnímala místní i globální situaci, v níž se nacházíme, a jak by na ni reagovala?

Protože jsou lidé nyní ovlivněni jejím charismatem, je naší povinností přicházet do této naší doby s novými myšlenkami a odvahou a tuto dobu proměňovat stejně, jako to dělala sv. Anděla v 16. století.

Jaké jsou poslání a úkoly vychovatelů a učitelů v našich voršilských školách? Jak můžeme pěstovat prorockého ducha našich studentů, budoucích rodičů, učitelů, politiků i podnikatelů, jejichž životy a rozhodnutí budou utvářet budoucnost na místní, národní i světové úrovni?

Na následujících stránkách budeme zkoumat některé z těchto otázek odkazujících nejen na Anděličino dědictví, ale také na vedení a spisy papeže Františka a na encykliky připravené Druhým vatikánským koncillem.

Účast na revoluci něhy

Něha promlouvá v jádru Anděliných spisů k jejím společnícům a představným. Revoluce něhy se rodí v srdcích milosrdných učedníků.

Podívejme se na některé z Anděliných výroků

„Budte laskaví a lidštití k dětem... Dosáhnete více jemností a laskavostí, než tvrdostí a příkrými výčitkami, které užíváte jen v nutných případech a tehdy, je-li to na místě a v pravý čas, přistupující individuálně ke každému, se kterým budete muset takto jednat.“

Druhá rada

„Chovejte se s úctou ke svým svěřencům, studentům, protože čím více je budete respektovat, tím více je budete milovat, a čím více je budete mít rádi, o to víc se jim budete věnovat. Pak už bude pro vás nemožné, abyste je neměli všechny vryté ve svých srdcích noci i dnem, každého z nich jednotlivě, protože právě takto se chová opravdová láska.“

Úvod do Rad

Jedna z myšlenek papeže Františka

„Evangelium nás však stále vybízí riskovat setkání s tváří druhého, s jeho fyzickou přítomností, která interpeluje, s jeho bolestí a jeho požadavky, s jeho nakažlivou radostí ve stálém tělesném kontaktu. Autentická víra v Božího Syna učiněného tělem je neoddělitelná od sebedarování, od sloužby, od smíření s tělem druhých. Syn Boží nás svým vtělením vyzval k revoluci něhy.“

Evangelii Gaudium 88

„Sloupovím, které nese život církve, je milosrdenství... Bez svědectví o odpuštění však zbývá pouze neúčinný a neplodný život, jako by se žilo na bezútesné poušti. Pro církev znovu nadešel čas chopit se radostné zvěsti o odpuštění. Je čas návratu k podstatnému, abychom na sebe vzali slabosti a těžkosti svých bratří. Odpuštění je síla, která křísí k novému životu a vlévá odvahu hledět do budoucnosti s nadějí.“

Misericordiae Vultus 10

Druhý vatikánský koncil připomíná

„Budoucnost lidstva je v rukou těch, kteří jsou schopni dát budoucím generacím důvody k životu a naději.“

Gaudium et Spes 31

Ježíš nám říká

„Židům, kteří mu uvěřili, Ježíš řekl: ‚Když zůstanete v mém slově, budete opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás vysvobodí.‘“

Jan 8,31

Laskavost, soucit a něha

Sv. Anděla nás vybízí, abychom milovali jednotlivce i všechny dohromady. Ve své Druhé radě nás žádá, abychom byli „laskaví a dobrosrdeční“.

Sv. Anděla nás vyzývá, abychom ze školy vytvořili místo, kde se kvalita vztahů vyznačuje dobrotou, laskavostí a pozorností k sobě navzájem jako znamením Boží lásky pro každého člověka. Podobenství o milosrdném Samaritánu je jádrem voršilského života.

Sv. Anděla kladla na srdce svým družkám, aby těšily a podporovaly ty, kteří jsou bázliví, mají strach a ztrácí odvahu. Tím, že si neustále uvědomujeme, že láska je křehká a tvůrčí, stejně jako sv. Anděla, nepřestáváme hledat nové způsoby vyjádření lásky v každodenním životě.

Zamyšlení

Jak můžeme jako učitelé a rodiče s ještě větší laskavostí naslouchat mladým lidem?

Jak prokazujeme mladým lidem soucit? Jak jim pomáháme překlenout nesnadná období?

Jaké možnosti nabízíme mladým lidem pro rozvoj takových kvalit, jako jsou laskavost, soucit a něha, nejen doma, ale i ve škole a v širším společenství?

Jak můžeme předávat laskavost, soucit a něhu našim dětem, studentům a sobě navzájem?

„Stáváme se plně lidští, když jsme více než lidští, když dovolíme Bohu, aby nás vedl nad nás samotné, abychom dosáhli své opravdovější existence.“

Evangelii Gaudium 8

„Bud'te pozorní
k chování těch, kteří vám
byli svěřeni, a bud'te k nim
chápaví tak, že budete ctít
jejich duchovní i světské
potřeby.“

Ze Čtvrté rady

Sv. Anděla říká

„A kdyby doba a potřeby vyžadovaly nová pravidla nebo nějakou změnu, udělejte je obezřetně a moudře. A necht' je vždy vaším hlavním zdrojem shromáždění se u nohou Ježíše Krista, kde se všichni se všemi svými dcerami budete vroucně modlit. Neboť právě tímto způsobem, a to beze všech pochyb, bude Ježíš mezi vámi a jako pravdivý a dobrý mistr vás osvítl a naučí vás, co máte dělat.“

Poslední odkaz

Obnova, proroctví a adaptace

Papež František říká

„Nikdo od nás nemůže žádat, abychom náboženství vázali na utajenou lidskou intimitu bez jakéhokoli vlivu na sociální a národní život, bez starosti o zdraví institucí občanské společnosti, bez vyjadřování se k událostem, které zajímají občany.

Autentická víra, která nikdy není pohodlná a individualistická, vždycky implikuje hlubokou touhu změnit svět, předávat hodnoty a zanechat po sobě to nejlepší.“

Evangelii Gaudium 183

Zamyšlení

Jaké jsou současné problémy ve vaší zemi, které zanechávají lid „napůl mrtvý“ jako v příběhu o milosrdném Samaritánovi?

Existují způsoby, jak můžeme reagovat na okamžité potřeby těchto lidí a na tyto situace?

Stejně jako v příběhu o Samaritánovi můžeme ještě jako národ, v rodině a ve společenství být pohnuti soucitem?

Můžeme zkoumat prostřednictvím naší výchovy v rodině a škole, proč takové situace existují, a přemýšlet o tom, jak by vláda nebo místní komunita mohly řešit příčiny sociální nerovnosti?

Ježíš nás zve

„Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou silou, celou svou myslí a svého bližního jako sebe.“

Lukáš 10,27

Ježíš pak ukazuje, jak tato láska vypadá sdílením příběhu o milosrdném Samaritánovi.

Odvaha a vytrvalost

„Jednejte, věřte, snažte se, doufejte, volejte k Němu celým svým srdcem, protože bezpochyby uvidíte úžasné věci, pokud nasměrujete všechno k chvále a slávě Jeho vznešenosti a pro dobro duší.“

Úvod k Radám

Ježíš nám dal příklad, jak projevit odvahu a vytrvalost svým životem, oddaností až do své smrti a vzkříšení.

Zamyšlení

Jakým způsobem můžeme povzbudit naše studenty, aby „četli znamení naší doby“? Jak můžeme zvyšovat jejich povědomí o nespravedlnosti kolem nás a povzbuzovat je, aby reagovali jakýmkoliv možným způsobem?

Jakými palčivými otázkami bychom se měli zabývat v našem dnešním světě, aby se lidem dařilo a měli život v hojnosti?

Sv. Anděla říká

„Dbejte na to, abyste se snažili celou svou silou zůstat takoví, jakými jste povoláni Bohem, a hledali a toužili všemi způsoby a prostředky nutnými k tomu, abyste vytrvali a prospívali až do samého konce. Nestačí totiž jen začít, pokud člověk také nevytrvá.“

Úvod k Radám

Pozvání papeže Františka

„Otevřme své oči a pohledme na bídu světa, na rány tolika bratří a sester zbavených důstojnosti a nechme se vyprovokovat jejich voláním o pomoc. Naše ruce ať stisknou jejich ruce. Přitáhneme je k sobě, aby pocítili vroucnost naší přítomnosti, našeho přátelství a bratrství. Jejich křik ať je i náš, abychom tak společně mohli prolomit bariéru lhostejnosti, která často suverénně kraluje, aby zakrývala pokrytectví a egoismus.“

Misericordiae Vultus 15

„Můžeme mít odvahu a vytrvalost, když jsme sjednoceni v Bohu. Naději a pevnou víru v Boha, protože vám pomůže ve všem. Modlete se k Němu, skloňte se před Jeho velkou mocí.“

Úvod k Radám

Radost a naděje

„Vytrvejte věrně a radostně
v práci, kterou jste začali.“

Poslední odkaz

Sv. Anděla říká

„Ať jsou vždy radostní, plní
lásky, víry a naděje v Boha!“

Pravidlo 9/11

Naše voršilské školy žijí duchem radosti a naděje sv. Anděly. Bohatství naší voršilské tradice se nachází v kvalitě sdílení mezi učiteli a studenty, cenné pro jedinečnost každé této osobnosti. V běžných denních situacích, ve třídě i dalších okamžicích, učitelé a pracovníci školy mají projevovat úctu a radostnou lásku a povzbuzení pro růst každého.

„Nepřestaňte prožít tuto
révu, která vám byla svěřena.
A potom to nechte na Bohu.
On vykoná úžasné věci
v pravý čas a kdy se mu zlíbí.“

8. rada

Papež František říká

„Nikdo nám nebude moci odejmout důstojnost, kterou nám uděluje tato nekonečná a nezlomná láska. S jemnocitem, který neklame a vždycky umí vrátit radost, umožní nám pozvednout hlavu a začít znovu. Neutíkejme před Ježíšovým vzkříšením, nikdy se nevzdávejme, ať se děje, co se děje. Nic nás nemůže hnát kupředu více než Jeho život! Křesťané mají povinnost sdílet svou radost, poukazovat na krásný obzor a nabízet lákavou hostinu. Církev neroste proselytismem, nýbrž ‚přitažlivostí‘.“

Evangelii Gaudium 3 a 14

Zamyšlení

První Andělino poslání bylo potěšit a utěšit Catarinu Patengolu, přítelkyni, která truchlila nad ztrátou svého manžela a syna.

Jak můžeme pomoci lidem, aby aktivně žili a život milovali, aby si uchovali naději a radost, když se objeví neúspěch nebo obtíže?

Jaké kompetence můžeme rozvíjet u mládeže pro stavění jejich životů na hodnotách evangelia?

Jak můžeme jako učitelé a rodiče povzbudit mladé lidi při studiu?

Jak a kdy se mohou podělit o svou křesťanskou naději a radost?

Jak naučit lidi, aby vyrůstali s kladným pohledem na svět a dokázali správně rozlišovat?

Jak můžeme pomoci studentům rozvíjet jejich tvůrčí schopnosti, aby byl svět krásnější a udržitelný pro všechny?

Ježíš nás utěšuje

„Aby má radost byla ve vás a vaše radost aby byla dokonalá.“

Jan 15,11

„Zasvěťte svá srdce Pánu Kristu a buďte připraveni podat odpověď každému, kdo se vás zeptá na důvod vaší naděje; vždy ovšem s vlídností a úctou.“

Petr 3,15

Soudržnost, úcta a svoboda

Podle naší tradice voršilská výchova zdůrazňuje pomoc každému člověku žít život naplno. Znamená to otevřít se, zjistit, kdo jsme, a objevovat každého jako krásnou osobnost, která se vyznačuje vnitřní soudržností.

Voršilské vzdělávání zve mladé lidi k boji s nespravedlností a také aby se stali nástrojem Božího díla pomáhajícího lidem v nouzi.

„Bůh dal každému z nás svobodnou vůli, nikoho nenutí, ale pouze navrhuje, zve a radí.“

Třetí odkaz

Papež František nás povzbuzuje

„Každý křesťan a každé společenství je povoláno být nástrojem Božím pro osvobození a podporu chudých, aby se mohli plně integrovat do společnosti.“

Evangelii Gaudium 187

Zamyšlení

Jaké aspekty ve svém životě potřebujete rozvíjet, abyste svůj život naplnili?

Jak můžeme pomoci našim studentům růst a naplňovat život?

Jak my jako rodina a společenství pracujeme na společném dobru pro všechny?

„Já jsem dveře. Kdokoli vejde skrze mne, bude spasen a bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu... Já jsem přišel, aby měli život a měli ho v hojnosti.“

Jan 10,9–10

Jednota, soulad a pokoj

Náš svět volá po smíření a míru. Tuto potřebu toužíme naplňovat při práci s našimi žáky a také při vzájemné komunikaci s rodiči. Při pohledu na strom zobrazený na straně 34 si uvědomujeme, že potřebuje výživu a péči, aby rostl a oděhl se listy. V našich voršilských vzdělávacích komunitách nabízíme příležitosti k dialogu a smíření. Na druhé straně přinášíme ovoce Ducha i do našeho neklidného světa v přibližování se ostatním, jak to kdysi dělala i Anděla.

„Budte navzájem spojeni poutem lásky tím, že se ctíte, pomáháte si a snažíte se navzájem.“

Poslední rada

Ve svém dopise Galatským nám sv. Pavel říká, že „ovocem Božího Ducha je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání“.

Galatským 5,22–23

Zamyšlení

Které plody ducha jsou nejvíce patrné v naší rodině, v naší školní komunitě?
Existují způsoby, jak můžeme motivovat studenty a zaměstnance k péči o tyto plody?
Jak můžeme pomoci lidem, aby se cítili vítáni a ceněni v naší komunitě?
Jak přijímáme rozmanitost v našich rodinách, v našich školách, v našem světě?

Papež František se sdílí

„Společenství
znamená společné
bytí, tvoříme velkou
rodinu, kde je každému
členovi pomáháno a je
podporován ostatními.“

Generální audience 30. října 2013

Posvátné a sociální prostory

ve voršilských školách

Ve svých spisech Anděla používá slova „Siate piazzevole“, což lze přeložit jako buďte bezelstní, buďte otevření; buďte jako „piazza“ (náměstí). „Náměstími“ bylo město Brescia protkáno. Některá náměstí byla malá, jiná velká. Na mnoha z nich se nacházely kašny, kam lidé přicházeli pro vodu. „Náměstí“ byla sociálními prostory, místy, kde se lidé shromažďovali. Sdíleli si novinky, setkávali se s přáteli, nebo si jen sedli a odpočívali, prostě byli pospolu, mladí i staří. Byla to místa, která zvala k pohostinnosti. Všichni byli v tomto veřejném prostoru vítáni.

Školy potřebují taková místa. Místa, kde se mohou studenti setkávat v neformálním prostředí, kde se mohou navzájem sdílet a rozvíjet hluboké a důvěryhodné vztahy sdílením obyčejných životních událostí.

Školy také potřebují tichá místa, kde se mohou studenti usebrat a zaposlouchat se do Ducha ozývajícího se v hloubi jejich bytí. Anděla měla takový prostor pro své svěřenkyně – modlitebnu. Tento prostor byl doplněn obrazy vnitřně silných žen, které měly být vzory pro tyto mladé spolusestry podílející se na vytváření nové formy zasvěceného života. Ženy na těchto nástěnných malbách byly silné, bystré, sebevědomé, zralé, vzdělané a svobodné. Těmito světicemi byly právě sv. Voršila, sv. Alžběta, sv. Pavla, sv. Eustochie a sv. Kateřina Alexandrijská, které Anděla vybrala k povzbuzení svých spolusester.

Zamyšlení

Co jsou ona „náměstí“ v našem školním prostředí?

Odrážejí útulnost a pohostinnost, kterou Anděla a její společnice zažívaly ve městě Brescia?

V našich životech potřebujeme jak sociální, tak i sakrální prostor.

Jeden pro budování našeho vztahu s Bohem, tajemství v srdci našeho bytí, a druhý, aby nás hlouběji vtahoval do vztahu s druhými, se společenstvím.

Tato dvě zamyšlení nám pomáhají dotknout se ducha a duše Anděla a toho, jak k nám dnes promlouvá.

Čerpají z těchto míst v Brescii: z náměstí, která byla jádrem společenského života, a oratoře, posvátného prostoru, kde se Anděla a její společnice pravidelně setkávaly k modlitbě.

Serviam: Odvaha ptát se

Účast na revoluci milosrdenství a spravedlnosti

Poslechněme si některá ze slov papeže Františka

„Tak jako přikázání ‚nezabiješ‘ klade jasné meze, aby zajistilo hodnotu lidského života, musíme dnes říci ‚ne ekonomii vyřazování a nerovnosti‘. Tato ekonomie zabíjí. Není možné, aby nevzbuzoval zájem fakt, že stařec nucený žít na ulici zemřel podchlazením, zatímco pokles kurzu na burze ano.

Toto je vyřazování. Už nelze tolerovat fakt, že se vyhazuje jídlo, když existují lidé, kteří hladovějí. To je nerovnost. Dnes je všechno vydáno napospas konkurenci a zákonu silnějšího, kde mocný pohlcuje slabšího. V důsledku této situace jsou obrovské masy populace vyřazovány a marginalizovány: jsou bez práce, bez perspektiv, bez východisek.“

Evangelii Gaudium 53

Ježíš nám říká

„Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské. Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blaze těm, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství. Blaze těm, kdo mají čisté srdce, neboť oni užíří Boha. Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími. Blaze těm, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je království nebeské.“

Matouš 5,3–10

Evangelium nás neustále vyzývá k objetí lidí na okraji společnosti.

Revoluce milosrdenství a spravedlnosti začíná tehdy, když se obyčejní lidé odváží ptát.

Helder Camara, brazilský arcibiskup, kdysi řekl:

„Když krmím chudé, říkají mi ‚svatý‘, ale když se ptám, proč mají chudí hlad, nazývají mě komunistou.“

Ursuline Links

Napříč evangelium:

Ve Velké Británii funguje organizace Služba mladých voršilských spolupracovníků, která umožňuje absolventům i současným voršilským studentům dobrovolně se zapojit do pomoci lidem v nouzi nejen v Británii, ale i v zahraničí.

Zamyšlení

Jaké otázky při pohledu na naši současnou společnost bychom měli pokládat, aby mohly přinést soucit a spravedlnost těm, kteří trpí?

Jak můžeme jako vychovatelé zvýšit povědomí našich studentů tak, aby si v nadcházejících letech, kdy se budou pohybovat v odpovědných pozicích nebo řídit své rodiny, obchod, politiku, mohli klást otázky, které volají po změně, a zároveň se této změně aktivně účastnili?

Naše motto: Serviam, budu sloužit

Během svého života Ježíš sloužil společenství. V rutině každodenního života naslouchal, odpovídal, léčil, povzbuzoval, odpouštěl, utěšoval, povzbuzoval.

Poslední noc Ježíš rozdělával jídlo svým učedníkům. V tomto pokrmu se nám vydal při lámání požehnaného chleba a vína.

V Lukášově evangeliu říká učedníkům během jídla: „*Já jsem mezi vámi jako ten, který slouží!*“

Lukáš 22,27

V Janově evangeliu nenajdeme žádný chléb ani víno, ale rutinní gesto mytí nohou učedníkům, obvykle úkol otroků v domácnosti. Na závěr pak Ježíš říká:

„Chápete, co jsem vám udělal? Nazýváte mě Mistrem a Pánem, a právem, neboť jím jsem. Když jsem však já, váš Pán a Mistr, umyl nohy vám, máte i vy mýt nohy jeden druhému. Dal jsem vám příklad, abyste se chovali, jako jsem se já zachoval k vám.“

Jan 13,13–15

Zamyšlení

Jakým způsobem pomáháme ostatním v našich místních, národních a mezinárodních společenstvích?

Jak jako škola přijímáme studenty do naší komunity a motivujeme je k životu dle motto Serviam v každodenní rutině života?

Vedení a služba

Ve všech svých spisech Anděla povzbuzuje své představené a spolusestry, aby pěstovaly vztahy založené na důvěře, respektu a opravdovém poznání svých silných i slabých stránek.

Takové důvěryhodné vztahy jsou nezbytné v každém společenství, které je pověřeno odpovědností vzdělávat děti a mladistvé.

Vysoká míra důvěry ve škole umožňuje personálu i studentům vzkvétat, protože podporuje sdílení moudrosti beze strachu z kritiky či pokárání. A přínos rozmanitosti zkušeností a moudrosti rozšiřuje a obohacuje rozhodování v rámci komunity. Ve sdílení moudrosti žijeme Serviam – službu.

Zamyšlení

Jak můžeme žít důvěru?

Jaké jsou možnosti ve vaší školní komunitě pro zaměstnance, aby rostli ve víře a sdíleli ji?

Jakými způsoby občerstvujeme srdce a ducha našich studentů?

Jaké struktury nebo rutiny posilují vztahy mezi:

- zaměstnanci vzájemně,
- zaměstnanci a studenty,
- mezi studenty,
- školou a rodiči?

Srdce posilované Duchem a Slovem umožňuje zaměstnancům i studentům vidět situace ve škole a v širší společnosti jinými očima, očima učedníka. Takové vedení se může zdát nelogickým ve světě, kde je tolik rozhodnutí vynášeno z ekonomických důvodů.

Při mnoha příležitostech nám papež František připomíná, že jsme globální komunita, ne globální ekonomika, a nabádá, aby vedoucí pracovníci brali ostatní, se kterými spolupracují, nejen na základě těch nejnižších motivací a osobního prospěchu.

Posilte svá srdce a duše v tichém rozjímání, poznáváním Bible, vytvářením příležitostí ke sdílení víry mezi sebou navzájem.

V evangeliu nám Ježíš říká

„Když zůstanete v mém slově, budete opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“

Jan 8,31

„Autentická víra, která nikdy není pohodlná a individualistická, vždycky implikuje hlubokou touhu změnit svět, předávat hodnoty a zanechat po sobě to nejlepší.“

Evangelii Gaudium 183

Serviam a odpověď na znamení doby

V Matoušově evangeliu Ježíš připomíná učedníkům:

„Pojďte vy, požehnaní mého Otce, přijměte za dědictví království, které je pro vás připraveno od stvoření světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít, byl jsem cizincem, a přijali jste mě, byl jsem nemocný, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.“

Matouš 25,34–36

Stejně jako učedníci na misi, tak i jako studenti voršilských škol s heslem Serviam, Budu sloužit, jsme nuceni brát naši úlohu ve světě vážně.

Tato „znamení časů“ se neustále proměňují:

- technickým pokrokem,
- nestabilitou vlád na různých místech ve světě,
- devastací našeho životního prostředí,
- měnící se povahou lidských vztahů díky digitální technice,
- globální nerovností,
- xenofobií, která je podněcována v mnoha zemích, kde se snažíme různými způsoby s otevřeným srdcem i hranicemi přijímat mnoho uprchlíků, kteří nyní hledají útočiště po celém světě.

Svět, ve kterém budeme my a naši studenti žít za deset let, bude diametrálně odlišný od toho dnešního.

Současnou výzvou pro školy je tedy vychovávat tak, abychom připravili studenty na řešení mnohých z výše uvedených situací a dokázali nacházet nové způsoby pro vytváření spravedlivějšího a vyváženějšího světa.

Jak nám Einstein připomíná: *Žádný problém nemůže být vyřešen pomocí stejného myšlení nebo úrovně vědomí, ve kterém byl vytvořen.* Proto je podněcování myšlení a podpora kreativity ve všech oblastech učení a školního života zásadní, pokud mají naši studenti žít v budoucnu mottem Serviam.

V mnoha školách jsou studenti zapojeni do terénních programů v místní komunitě vnímaví k chudobě tak často se skrývající v těchto společnostech. Taková zkušenost může evokovat různé otázky, vyvstávající v různých oblastech vzdělávání; milosrdenství tak může růst v osobních setkáních. Studenti tak zaskoušejí „znamení časů“ z první ruky.

Naše naděje pro příští léta tkví v tom, že i nadále uvidíme naše bývalé voršilské studenty bojující za spravedlnost a milosrdenství v nejrůznějších situacích, v místních komunitách a v zemích po celém světě.

Závěrečné slovo od papeže Františka

„Církev má poslání zvěstovat Boží milosrdenství, které je tepajícím srdcem evangelia, skrze něž má dosáhnout srdce a mysl každého člověka.“

Misericordiae Vultus 12

Voršilští studenti jsou v duchu sv. Anděly a motta Serviam vysláni, aby se stali tlukoucím srdcem evangelia.

František nám připomíná

„Svět je drásán válkami a násilím anebo zraňován rozšířeným individualismem, který rozděluje lidské bytosti a staví je proti sobě, aby dychtily po vlastním blahobytu... Křesťany všech komunit světa bych rád požádal zejména o svědectví bratrského společenství, které se stane přitažlivým a zářivým.“

Evangelii Gaudium 99

Zamyšlení

Dokážete pojmenovat „znamení časů“ ve vaší zemi?

Jakým způsobem jsou studenti vedeni k zapojení se do těchto událostí?

Zabývají se učitelé způsoby, jak řešit tyto otázky a problémy v rámci své výuky?

Naše patronka sv. Voršila

Sv. Voršila je symbolizována souhvězdím Ursa Minor (Malé medvědice).

Ve svém projevu k voršilským studentům v roce 1933 říká papež Pius XI.:

„Toto pole hvězd v heraldickém jazyce symbolizuje výšku, povznesení, vrchol. Pro nás to znamená se k těmto výšinám vždy upínat... Tyto hvězdy nejsou uspořádány jen tak náhodně... V Malé medvědici rozpoznáváme sv. Voršilu, která odkazuje na svaté patrony vašich matek; byla to velká světice a mučednice, která nám připomíná čistotu, boj a úsilí.“

Stejně jako sv. Voršila dovolme těmto hvězdám, aby nás na naší životní pouti provázely, abychom stejně jako ona byli odvážní v těžkých chvílích.

Podle legendy byla ve 4. nebo 5. století (přesná datace je neznámá) sv. Voršila, dcera krále ve starověké Británii, nucena vstoupit do manželství s pohanským knížetem, ale ještě předtím se zaslíbila Kristu. Požádala proto o tříletý odklad, aby mohla podstoupit pouť do Říma s řadou dalších mladých žen. Na zpáteční cestě byla sv. Voršila spolu se svými společníci zabita barbary v německém Kolíně nad Rýnem, protože se jim nechtěly podrobit. Kostel sv. Voršily v Kolíně stojí nad místem, kde byla jejich těla o mnoho let později objevena.

Příběh sv. Voršily byl ztvárněn řadou umělců, jako například Carpacciem a Morrettem v Itálii nebo Hansem Memlingem v Belgii. Svátek sv. Voršily, patronky voršilského řádu, slavíme 21. října. Iniciály OSU, které se uvádějí za jmény sester voršilek znamenají „Řád sv. Voršily“ (Ordo Sanctae Ursulae).

Sv. Voršilo, modlíme se za stejnou odvahu a oddanost, kterou jsi prokázala ve svém životě v následování Božího volání.

Sv. Voršilo, pros za nás.

Citovaná literatura

Spisy sv. Anděly Merici: *Řehole (Regula), Rady, Odkazy Evangelii Gaudium* (apoštolská exhortace papeže Františka, 2013)
Misericordiae Vultus (bula papeže Františka, 2015)
Gaudium et Spes (pastorální konstituce 2. vatikánského koncilu, 1965)

Poděkování

Děkujeme sestře Moekti Gondosasmito, OSU, za veškeré rady a vedení.

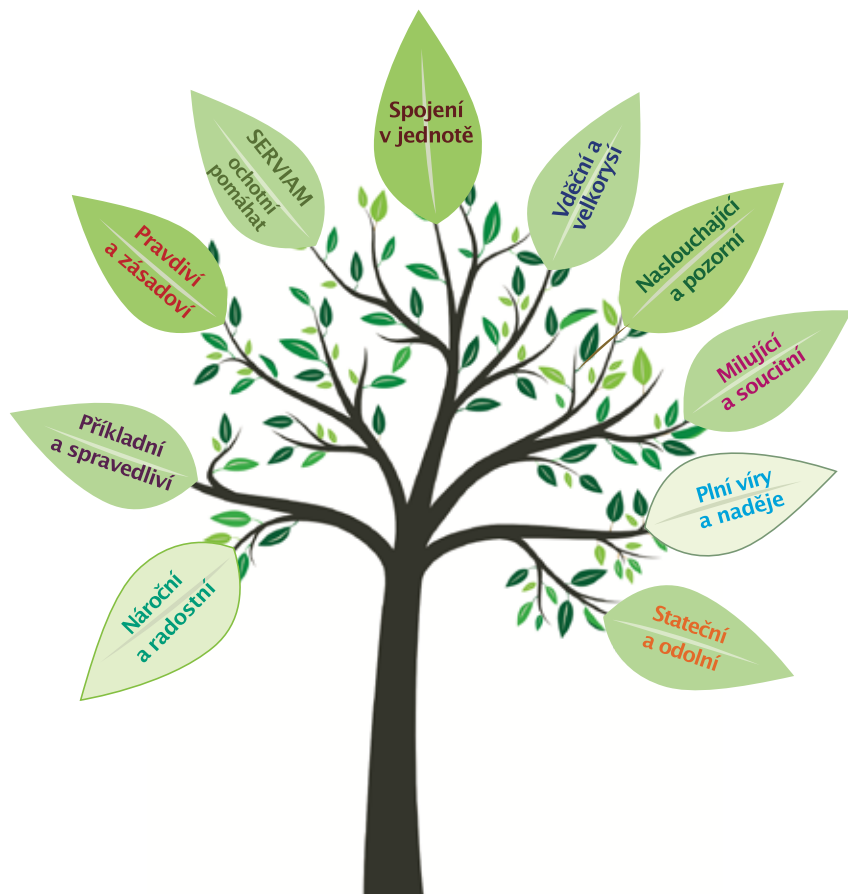
Původní grafická úprava: Louise Phillips, Gemma Armstrong

Překlad české verze: Šárka Chlupová

Grafické zpracování české verze: Adam Rosa, Eva Rédrová

V těchto deseti ctnostech posilují voršilské školy osobnosti svých žáků a studentů

*in si E me
spol E čně*

Sv. Andělo, opatruj naše mladé a provázej je.

Sv. Voršilo, ochraňuj naši budoucnost.